

Eutanasia ja lääkäriavusteinen itsemurha

EAPC:n kannanotto on suomennettu

MARILÈNE FILBET • LARS JOHAN MATERSTVEDT

Euroopan palliatiivisen hoidon yhdistyksen EAPC:n virallinen kanta eutanasiaan ja lääkäriavusteiseen itsemurhaan hyväksyttiin kesäkuussa 2003. Alun perin kannanmäärittävä asiakirja julkaistiin englanniksi Palliative Medicine -aikakauskirjan maaliskuun 2003 numerossa. Nyt asiakirja on saanut virallisen suomenkielisen muotonsa. Alkuperäisen version julkaiseminen sai aikaan maailmanlaajuista ja ponnekasta keskustelua, ja mielipiteet vaihtelivat huomattavasti – kaikkiaan lehti julkaisi 55 kannanottoa 32 maasta. Jo tämä osoittaa, miten monisärmäisestä ongelmasta on kyse.

Euroopassa eri maiden eutanasiaa ja lääkäriavusteista itsemurhaa koskeva lainsäädäntö vaihtelee, mutta useimmissa maissa nämä kielletään (1). Kuitenkin vuonna 2002 eutanasia ja lääkäriavusteinen itsemurha laillistettiin Alankomaissa, eutanasia Belgiassa (2,3). Vuonna 2003 Euroopan neuvosto julkaisi ristiriitaisen raporttinsa eutanasiakysymyksestä erityisesti Euroopan ihmisoikeussopimuksen 2. artiklan (Oikeus ihmiselämään) näkökulmasta (4). Britannian ylähuoneen asettama työryhmä käsittelee paraikaa aloitetta, joka koskee terminaalivaiheen potilaiden tilannetta – toteutuessaan aloite johtaisi sekä eutanasian että lää-

käriavusteisen itsemurhan laillistamiseen tietyin ehdoin (5). Britannian lääkäriliitto luopui kesäkuussa 2005 eutanasiaa ja lääkäriavusteista itsemurhaa vastustavasta, monivuotisesta kannastaan, eikä liitto nykyään sen enempää vastusta kuin tuekaan näitä kysymyksiä (6). Myös muissa Euroopan maissa paineet näiden toimien laillistamiseksi ovat kasvamassa. EAPC:n kannanotto tulee siis varsin sopivaan aikaan.

Ei ole tietoa siitä, miten palliatiivista hoitoa saavien potilaiden asema muuttuisi, jos nyt puheena olevat toimet laillistettaisiin laajasti. Potilaslähtöisiä tutkimuksia ei ole vielä tehty, ei edes Alankomaissa (7). Jo tästä syystä on tärkeää, että EAPC osallistuu eutanasiaa koskevaan julkiseen keskusteluun ja aiheeseen liittyvään kliiniseen tutkimukseen. Vastaisuudessa tutkimustietoja tarvitaan, kun koulutetaan terveydenhuollossa toimivia henkilöitä, jotka kohtavat näitä kysymyksiä työssään.

Uskomme, tätä tämän kannanoton suomennos virittää keskustelua ja tutkimusintoa myös Suomessa.

EAPC:n kannanotosta on tähän mennessä julkaistu seuraavat käännökset: ranska, italia, unkari, saksa, kreikka ja nyt siis suomi. Käännökset löytyvät verkosta osoitteesta <http://www.eapcnet.org/projects/ethics.asp>. Lisää käännöksiä on toivomme mukaan tulossa.

KIRJALLISUUTTA

- 1 Council of Europe: replies to the questionnaire for member States relating to euthanasia. 20 January 2003. http://www.coe.int/T/E/Legal_Affairs/Legal_cooperation/Bioethics/Activities/Euthanasia/
- 2 Termination of Life on Request and Assisted Suicide (Review Procedures) Act 2002. http://www.minbuza.nl/default.asp?CMS_ITEM=MBZ416729&CMS_NOCOOKIES=YES
- 3 Dayez B. The regulation of euthanasia under Belgian law. Kirjassa: Ars B, Montero E (toim). Suffering and Dignity in the Twilight of Life. The Hague: Kugler Publications, 2004: 113–39.
- 4 Council of Europe, Parliamentary Assembly: report on euthanasia. 10 September 2003. <http://assembly.coe.int/Documents/WorkingDocs/doc03/EDOC9898.htm>
- 5 Text of the Assisted Dying for the Terminally Ill Bill [HL], as introduced in the House of Lords on 8th January 2004: <http://www.publications.parliament.uk/pa/ld200304/ldbills/017/2004017.htm>
- 6 Ferriman A. BMA drops its opposition to assisted suicide and euthanasia. BMJ 2 July 2005. <http://bmj.bmjournals.com/cgi/content/full/331/7507/DC1/1>
- 7 Materstvedt LJ. Euthanasia: on slippery slopes and vulnerable patients. Palliative Medicine 2003;17:650–1. [http://www.eapcnet.org/download/forEuthanasia/PM200317\(7\)letters.pdf](http://www.eapcnet.org/download/forEuthanasia/PM200317(7)letters.pdf)

Kirjoittajat

MARILÈNE FILBET
presidentti
European Association for Palliative
Care (EAPC)

LARS JOHAN
MATERSTVEDT
puheenjohtaja

EAPC:n palliatiiviseen hoitoon ja
eutanasiaan liittyvien eettisten
kysymysten työryhmä